

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

27 март 2014 година *

„Гражданство на Съюза — Принцип на недопускане на дискриминация — Езиков режим, приложим в гражданските производства“

По дело C-322/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landesgericht Bozen (Италия) с акт от 6 юни 2013 г., постъпил в Съда на 13 юни 2013 г., в рамките на производство по дело

Ulrike Elfriede Grauel Rüffer

срещу

Katerina Pokorná,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta (докладчик), председател на състав, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot и Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Katerina Pokorná, от M. Mairhofer и F. Bauer, Rechtsanwälte,
- за Италианската република, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- за Европейската комисия, от E. Traversa и W. Bogensberger, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: немски.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 18 ДФЕС и 21 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Ulrike Elfriede Grauel Ruffer и г-жа Katerina Pokorná във връзка с предявен иск за обезщетяване на вреди вследствие на инцидент при каране на ски.

Правна уредба

- 3 Член 122, първа алинея от италианския Граждански процесуален кодекс (Zivilprozessordnung) гласи:

„В хода на цялото производство е задължително използването на италиански език“.
- 4 Член 156 от този кодекс предвижда:

„1. Процесуалните актове не могат да бъдат прогласени за нищожни поради неспазване на формалните изисквания, ако това не е предвидено в закона.

2. Нищожността все пак може да бъде прогласена, ако не са налице необходимите за постигането на целта на процесуалния акт формални предпоставки.

3. Нищожност не може да бъде прогласена, ако процесуалният акт е постигнал целта, за която е предназначен“.
- 5 В отклонение от посоченото правило, пред съдилищата в провинция Болцано е възможно да се използва немски език в наказателни, граждански или административни производства. Използването на немски език пред посочените юрисдикции се основава на разпоредбите на членове 99 и 100 от Декрет № 670 на президента на Италианската република от 31 август 1972 г. за одобрение на хармонизирания текст на конституционните закони, които се отнасят до специалния статут на Трентино—Южен Тирол (наричан по-нататък „ДПР № 670/1972“), както и на Декрет № 574 на президента на Италианската република от 15 юли 1988 г. относно разпоредбите за прилагане на специалния статут на регион Трентино—Южен Тирол във връзка с използването на немски и ладински език в отношенията на гражданите с публичната администрация и в съдебните производства (наричан по-нататък „ДПР № 574/1988“).
- 6 Член 99 от ДПР № 670/1972 гласи:

„В региона немският език е равнопоставен на италианския език, който е официалният език на държавата. В законодателните актове и във всички случаи, когато този статут предвижда съставяне на актове на двата езика, меродавен е текстът на италиански език“.
- 7 Член 100 от ДПР № 670/1972 предвижда:

„Немскоезичните граждани на провинция Болцано имат право да използват немски език в отношенията си със съдебните юрисдикции и с органите и службите на публичната администрация, чието седалище е в провинцията или които са компетентни за региона, както и с дружествата концесионери, които предоставят услуги в областта на публичната служба в провинцията“.

8 Член 1, параграф 1 от ДПР № 574/1988 предвижда:

„С този декрет се урежда използването на немски език в приложение на разпоредбите на дял XI от специалния статут на Трентино—Южен Тирол [...]. В региона немският език е равнопоставен на италианския, който е официалният език на държавата:

- а) в отношенията с органите и службите на публичната администрация, както и с юридическите лица и институциите от публичния сектор, чието седалище е в провинция Болцано или които са компетентни за региона, както и с концесионерите на обществени услуги, предоставящи такива услуги в провинцията,
- б) в отношенията със съдебните служби и общите съдилища, административните съдилища и данъчните съдилища, чието седалище е в провинция Болцано,
- в) в отношенията с апелативния съд, апелативния наказателен съд, отделението за малолетни и непълнолетни лица към апелативния съд, прокуратурата към апелативния съд, съда за малолетни и непълнолетни лица, съда за изпълнение на наказанията и органа за изпълнение на наказанията, регионалния комисар за прекратяване на колективни сервитути [...];

[...]“.

9 Член 20 от ДПР № 574/1988 гласи:

„1. В гражданскоправното производство всяка страна има право да избере езика, на който да състави процесуалния си акт. Изборът се извършва с написването на единия или на другия език на акта, с който се образува производството, или писмената защита или на равностоеен акт.

2. Ако актът, с който се образува производството, и писмената защита или равностойните актове са съставени на един и същи език, производството е едноезично. В противен случай производството е двуезично.

3. В двуезичното производство всяка страна използва избрания от нея език. Определенията на съда се обявяват и съставят на двата езика, освен ако заинтересованата страна не се откаже от тази възможност до приключване на съдебното заседание, в което е поискано постановяване на определението. Актовете и документите на страните се съставят на италиански или на немски език, като не възниква задължение за превод по служебен ред или за плащане на съдебни разноски. В двуезичното производство страните, чието местоживеене или седалище не е в провинция Болцано, могат в рамките на преклузивен срок от 30 дни от предоставянето или депозирането на актове и документи да поискат от съда същите да бъдат изцяло или частично преведени по служебен ред на другия език, без да заплащат съдебни разноски. Ако съдът прецени, че депозираните от страните документи са очевидно несъществени, той може изцяло или частично да не ги преведе“.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

10 От предоставената на Съда преписка е видно, че на 22 февруари 2009 г. г-жа Grauel Rüffer, германска гражданка, живееща в Германия, е била блъсната на ски писта, намираща се в провинция Болцано, и е била наранена в дясното рамо. Според нея сблъсъкът е предизвикан от г-жа Rokorná, чешка гражданка, живуща в Чешката република. Г-жа Grauel Rüffer иска от г-жа Rokorná обезщетение за претърпените вреди.

- 11 В рамките на производството, образувано пред запитващата юрисдикция, издадената на 24 април 2012 г. призовка по искане на г-жа Grauel Rüffer е съставена на немски език. Г-жа Pokorná, която на 4 октомври 2012 г. е получила превод на призовката на чешки език, представя на 7 февруари 2013 г. своята писмена защита, съставена на немски език, и не прави възражение срещу избора от ищцата немски език като език на производството.
- 12 В хода на първото заседание предвид Решение от 22 ноември 2012 г. на Corte suprema di cassazione (Италия) (решение № 20715), запитващата юрисдикция повдига въпроса на кой език — немски или италиански — следва да продължи производството.
- 13 В това решение Corte suprema di cassazione приема, че разпоредбите на ДПР № 574/1988 се прилагат само спрямо италианските граждани, живущи в провинция Болцано.
- 14 Запитващата юрисдикция изтъква, че съгласно посоченото решение ответницата в главното производство не би могла чрез избора на немски език като език на производството да санира възникналата вследствие използването на този език недействителност на исковата молба. Следователно както исковата молба, така и последващите процесуални актове, тоест писмената защита, следва да се прогласят за недействителни.
- 15 Запитващата юрисдикция обаче смята, че правото на Съюза би могло да не допуска разглежданите в главното производство национални норми да се приложат според тълкуването, направено от Corte suprema di cassazione. Всъщност поставя се въпросът дали само италианските граждани, живущи в провинция Болцано, имат възможност да използват пред гражданския съд немския език, или тази възможност следва да се предостави и на италианските граждани, които не живеят в тази провинция или на гражданите на други държави — членки на Европейския съюз, различни от Италианската република, които живеят в провинцията, или както в делото по главното производство, на гражданите на тези държави членки, които не живеят в посочената провинция.
- 16 Според запитващата юрисдикция разпоредбите относно използването на немски език несъмнено имат за цел да защитят етнокултурното немскоезично малцинство, живеещо в провинция Болцано. Тази цел обаче по никакъв начин не е накърнена, ако спорната правна уредба се прилага и спрямо граждани на други държави членки, различни от Италианската република, които упражняват правото си на свободно движение.
- 17 При тези обстоятелства Landesgericht Bozen решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допуска ли тълкуването на членове 18 ДФЕС и 21 ДФЕС прилагането на национални разпоредби като тези, предмет на главното производство, които предоставят правото да се използва немски език в гражданскоправни производства пред съдилищата на провинция Болцано единствено на италианските граждани, живеещи в тази провинция, но не и на гражданите на други държави — членки на Съюза, независимо дали живеят или не в провинция Болцано?“.

По преюдициалния въпрос

- 18 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали членове 18 ДФЕС и 21 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която по граждански дела пред юрисдикциите на държава членка, чието седалище е в определена териториална единица на тази държава, предоставя правото да се ползва друг език освен официалния език на държавата само на нейните граждани, живущи в тази териториална единица.

- 19 За да се отговори на този въпрос, най-напред следва да се припомни, че във връзка със същите разпоредби в Решение по дело Bickel и Franz (C-274/96, ЕС:С:1998:563, точки 19 и 31) Съдът е приел, че уреденото в национална разпоредба право наказателното производство да се води на език, различен от основния език на съответната държава членка, попада в приложното поле на правото на Съюза и че това право не допуска национална уредба, която предоставя право на граждани, които говорят език, различен от основния език на съответната държава членка, и живеят на територията на дадена административна единица, наказателните производства да се водят на техния език, без това право да се предоставя и на гражданите на другите държави членки, които говорят същия език и които се движат и пребивават в границите на посочената територия.
- 20 Съображенията, поради които в Решение по дело Bickel и Franz (ЕС:С:1998:563), Съдът е приел, че гражданин на Съюза, който е гражданин на държава членка, различна от съответната държава членка, има правото на същото основание като гражданите на последната държава членка да се ползва в рамките на дадено наказателно производство от езиков режим като разглеждания в главното производство и следователно може да се обръща към сезираната юрисдикция на един от предвидените от този режим езици, трябва да се считат за приложими към всяко съдебно производство, водено в съответната териториална единица, и по-специално към гражданското производство.
- 21 В противен случай немскоезичен гражданин на друга държава членка, различна от Италианската република, който се движи и пребивава в провинция Болцано, би бил в по-неблагоприятно положение спрямо немскоезичния италиански гражданин, който живее в тази провинция. Всъщност, докато такъв италиански гражданин може да сезира юрисдикцията с граждански спор и да поиска производството да се води на немски език, това право се отказвало на немскоезичен гражданин на друга държава членка, различна от Италианската република, който се движи в границите на посочената провинция.
- 22 По отношение на твърдението на италианското правителство, че няма основание правото да се използва езика на съответното етнокултурно немскоезично малцинство да се предоставя и на гражданин на държава членка, различна от Италианската република, който се намира само временно и случайно в разглеждания регион, при положение че са му гарантирани инструменти, позволяващи му да упражни адекватно правата си, независимо от факта, че не владее официалния език на приемащата държава членка, се налага да се посочи, че същото твърдение е било изтъкнато от това правителство и в производството, по което е постановено Решение по дело Bickel и Franz (ЕС:С:1998:563, точка 21), и че Съдът го е отхвърлил в точки 24—26 от решението, като е приел, че разглежданата в главното производство уредба противоречи на принципа на недопускане на дискриминация.
- 23 Подобна правна уредба би могла да се обоснове само ако се основава на независими от гражданството на съответните лица обективни съображения, които са съразмерни на легитимната цел, преследвана с националното право (вж. Решение по дело Bickel и Franz, ЕС:С:1998:563, точка 27).
- 24 На първо място, по отношение на изтъкнатия от италианското правителство довод, че прилагането на разглеждания в главното производство езиков режим към граждани на Съюза би довело до утежняване на производството по отношение на организацията и сроковете, е необходимо да се посочи, че това твърдение е изрично опровергано от запитващата юрисдикция, според която съдилищата в провинция Болцано изцяло са в състояние да водят съдебните производства на италиански или на немски език, или и на двата езика.
- 25 На второ място, по отношение на твърдението, изтъкнато от същото правителство във връзка с евентуалните допълнителни разходи, които биха възникнали за съответната държава членка в резултат от прилагането на езиковия режим спрямо гражданите на Съюза, от постоянната

съдебна практика следва, че мотиви от чисто икономическо естество не могат да представляват императивни съображения от общ интерес, които могат да обосноват ограничение на основна свобода, гарантирана от Договора (вж. Решение по дело Kranemann, C-109/04, ЕС:С:2005:187, точка 34 и цитираната съдебна практика).

- 26 Поради това не може да се приеме, че разглежданата в главното производство правна уредба е обоснована.
- 27 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че членове 18 ДФЕС и 21 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предоставя правото в граждански производства пред юрисдикциите на държава членка, чието седалище е в определена териториална единица на тази държава, да се ползва език, различен от официалния език на държавата, само на нейни граждани, които живеят в тази териториална единица.

По съдебните разноси

- 28 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Членове 18 ДФЕС и 21 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предоставя правото в граждански производства пред юрисдикциите на държава членка, чието седалище е в определена териториална единица на тази държава, да се ползва език, различен от официалния език на държавата, само на нейни граждани, които живеят в тази териториална единица.

Подписи